

Hà Nội, ngày 25 tháng 12 năm 2019

BÁO CÁO
XU HƯỚNG SẢN XUẤT KINH DOANH NGÀNH XÂY DỰNG
QUÝ IV NĂM 2019 VÀ DỰ BÁO QUÝ I NĂM 2020

Điều tra xu hướng sản xuất kinh doanh ngành Xây dựng được tiến hành hàng quý với khoảng 6200 doanh nghiệp được chọn mẫu để khảo sát, đại diện cho toàn bộ khu vực doanh nghiệp có hoạt động xây dựng của 63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương. Trong kỳ điều tra quý IV/2019, tỷ lệ doanh nghiệp tham gia trả lời đạt 90,6%. Thông tin thu thập từ các doanh nghiệp phản ánh xu hướng sản xuất kinh doanh ngành Xây dựng về các mặt: Tổng quan hoạt động sản xuất kinh doanh ngành Xây dựng; xu hướng sử dụng các yếu tố đầu vào phục vụ sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp; nhận định về chính sách hỗ trợ của hệ thống hành chính Nhà nước và tình hình tiếp cận vốn phục vụ sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp. Sau đây là một số nhận định của các doanh nghiệp có hoạt động ngành Xây dựng trong quý IV/2019 và dự báo quý I/2020.

1. Hoạt động sản xuất kinh doanh

Trong quý IV/2019, có 26,7% doanh nghiệp nhận định tình hình sản xuất kinh doanh tốt hơn, 40,3% doanh nghiệp đánh giá giữ ổn định và 33,0% doanh nghiệp cho rằng khó khăn hơn so với quý III/2019¹. Dự báo quý I/2020 có 23,5% doanh nghiệp đánh giá tình hình sản xuất kinh doanh tốt hơn, 40,5% doanh nghiệp nhận định giữ ổn định và 36,0% doanh nghiệp đánh giá khó khăn hơn.

Khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước khả quan hơn với 27,5% doanh nghiệp đánh giá tình hình sản xuất kinh doanh quý IV/2019 tốt hơn so với quý III/2019², 39,9% doanh nghiệp nhận định hoạt động sản xuất kinh doanh giữ ổn định và 32,6% doanh nghiệp cho rằng hoạt động khó khăn hơn; khu vực doanh nghiệp có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (khu vực doanh nghiệp FDI) có 18,8% doanh nghiệp nhận định tốt hơn, có 45,2% giữ ổn định và 36,0% khó khăn hơn;

¹ Chỉ số tương ứng của quý III/2019: 25,7% doanh nghiệp đánh giá tình hình sản xuất kinh doanh quý III/2019 tốt hơn; 40,4% doanh nghiệp nhận định giữ ổn định và 33,9% doanh nghiệp cho rằng sản xuất kinh doanh khó khăn hơn so với quý II/2019.

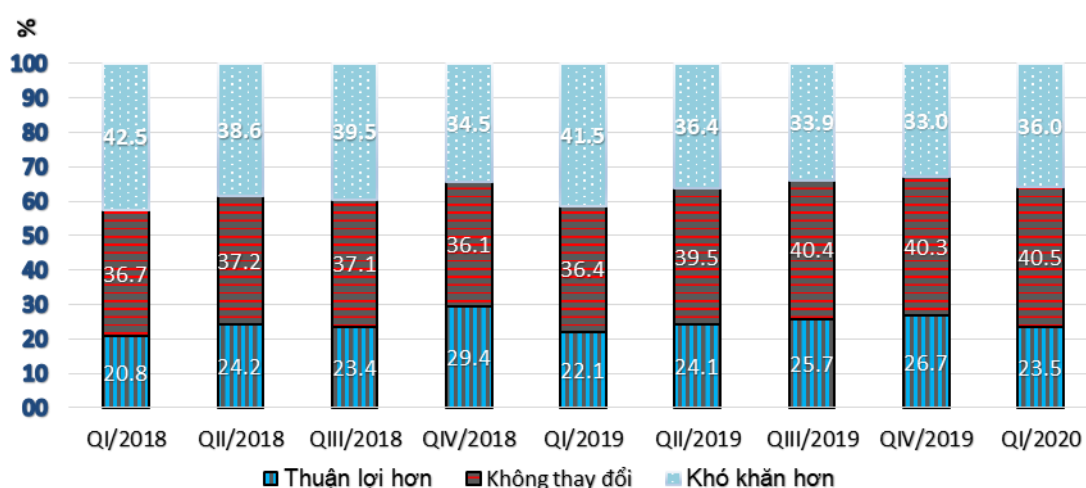
² Chỉ số tương ứng của quý III/2019: Khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước có 26,0% doanh nghiệp đánh giá tình hình sản xuất kinh doanh tốt hơn, 40,2% giữ ổn định và 33,8% khó khăn hơn so với quý II/2019; Khu vực doanh nghiệp FDI: 23,1% tốt hơn, 41,7% giữ ổn định và 35,2% khó khăn hơn; Khu vực doanh nghiệp nhà nước: 22,3% tốt hơn, 42,6% giữ ổn định và 35,1% khó khăn hơn.

khu vực doanh nghiệp nhà nước có 18,5% doanh nghiệp nhận định tình hình sản xuất kinh doanh tốt hơn, 40,2% giữ ổn định và 41,3% hoạt động kinh doanh khó khăn hơn.

Dự báo quý I/2020, khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước có 24,2% doanh nghiệp dự báo tình hình sản xuất kinh doanh tốt hơn, 39,7% doanh nghiệp giữ ổn định và 36,1% khó khăn hơn so với quý IV/2019; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp FDI là 15,1% tốt hơn, 49,6% giữ ổn định và 35,3% khó khăn hơn; khu vực doanh nghiệp nhà nước là 25,0% tốt hơn, 39,1% giữ ổn định và 35,9% khó khăn hơn.

Doanh nghiệp xây dựng nhà các loại đánh giá tình hình sản xuất kinh doanh quý IV/2019 so với quý III/2019³ khả quan hơn với 27,5% doanh nghiệp đánh giá tốt hơn, 40,2% doanh nghiệp giữ ổn định và 32,3% doanh nghiệp khó khăn hơn; doanh nghiệp hoạt động xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng có 27,4% nhận định tốt hơn, 40,0% giữ ổn định và 32,6% khó khăn hơn; doanh nghiệp hoạt động xây dựng chuyên dụng với 24,2% doanh nghiệp đánh giá tốt hơn, 40,9% giữ ổn định và 34,9% khó khăn hơn. Dự báo quý I/2020, có 24,9% doanh nghiệp xây dựng nhà các loại dự báo tốt hơn, 39,5% doanh nghiệp dự báo giữ ổn định và 35,6% doanh nghiệp cho rằng khó khăn hơn; tỷ lệ này của doanh nghiệp xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng là 23,4% tốt hơn, 40,1% giữ ổn định và 36,5% khó khăn hơn; doanh nghiệp hoạt động xây dựng chuyên dụng có 21,0% tốt hơn, 42,9% giữ ổn định và 36,1% khó khăn hơn.

Biểu đồ 1: Nhận định tình hình sản xuất kinh doanh ngành xây dựng

³ Tỷ lệ tương ứng quý III/2019: Doanh nghiệp xây dựng nhà các loại là 27,3% tốt hơn, 40,1% giữ ổn định và 32,6% khó khăn hơn; Doanh nghiệp xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng là 25,8% tốt hơn, 39,8% giữ ổn định và 34,4% khó khăn hơn; Doanh nghiệp hoạt động xây dựng chuyên dụng là 22,7% tốt hơn, 41,8% giữ ổn định và 35,5% khó khăn hơn.

2. Chi phí sản xuất kinh doanh

a) Tổng chi phí cho hoạt động xây dựng⁴

Kết quả khảo sát quý IV/2019 phản ánh, có 33,1% doanh nghiệp xây dựng nhận định tổng chi phí sản xuất trên một đơn vị sản phẩm xây dựng giữ ổn định, 13,7% doanh nghiệp đánh giá giảm và có 53,2% doanh nghiệp đánh giá tổng chi phí sản xuất tăng so với quý III/2019⁵. Dự báo quý I/2020 so với quý IV/2019, có 33,7% doanh nghiệp dự báo tổng chi phí sản xuất giữ ổn định, 18,8% doanh nghiệp dự báo giảm và 47,5% doanh nghiệp dự báo tổng chi phí sản xuất tăng.

Trong quý IV/2019 khu vực doanh nghiệp FDI đánh giá khả quan hơn so với hai khu vực doanh nghiệp còn lại với 55,0% doanh nghiệp đánh giá tổng chi phí sản xuất trên một đơn vị sản phẩm xây dựng giữ ổn định và giảm (34,8% doanh nghiệp đánh giá giữ ổn định và 20,2% doanh nghiệp nhận định giảm), 45,0% doanh nghiệp nhận định tăng so với quý III/2019; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 46,3% (32,9% giữ ổn định và 13,4% giảm), 53,7% doanh nghiệp đánh giá tăng; khu vực doanh nghiệp nhà nước là 43,6% (39,3% giữ ổn định và 4,3% giảm), 56,4% doanh nghiệp đánh giá tăng.

Dự báo quý I/2020, các doanh nghiệp xây dựng cho rằng tổng chi phí sản xuất kinh doanh trên một đơn vị sản phẩm xây dựng có xu hướng giảm so với quý IV/2019 với 52,5% doanh nghiệp dự báo giữ ổn định và giảm (33,7% dự báo giữ ổn định và 18,8% doanh nghiệp dự báo giảm). Trong cả ba khu vực doanh nghiệp, khu vực doanh nghiệp FDI có dự báo khả quan hơn với 58,8% doanh nghiệp nhận định chi phí sản xuất ổn định và giảm (39,0% giữ ổn định và 19,8% giảm); tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 52,1% (33,3% giữ ổn định và 18,8% giảm) và khu vực doanh nghiệp nhà nước có 45,6% doanh nghiệp nhận định tổng chi phí trên một đơn vị sản phẩm giữ ổn định và giảm (30,4% giữ ổn định và 15,2% giảm).

Doanh nghiệp hoạt động xây dựng chuyên dụng đánh giá khả quan hơn các ngành hoạt động xây dựng còn lại với 51,3% doanh nghiệp nhận định quý IV/2019 chi phí sản xuất kinh doanh trên một đơn vị sản phẩm giữ ổn định và giảm so với quý III/2019 (35,5% giữ ổn định và 15,8% giảm); tỷ lệ này của các

⁴ Tổng chi phí cho hoạt động xây dựng gồm: Chi phí nguyên, vật liệu trực tiếp; chi phí nhân công trực tiếp; chi phí sử dụng máy móc thi công; chi phí sản xuất chung; chi phí thực hiện hạng mục công trình do nhà thầu phụ thi công; chi phí quản lý kinh doanh; chi trả lãi tiền vay cho hoạt động xây dựng; chi phí khác có liên quan đến hoạt động xây dựng.

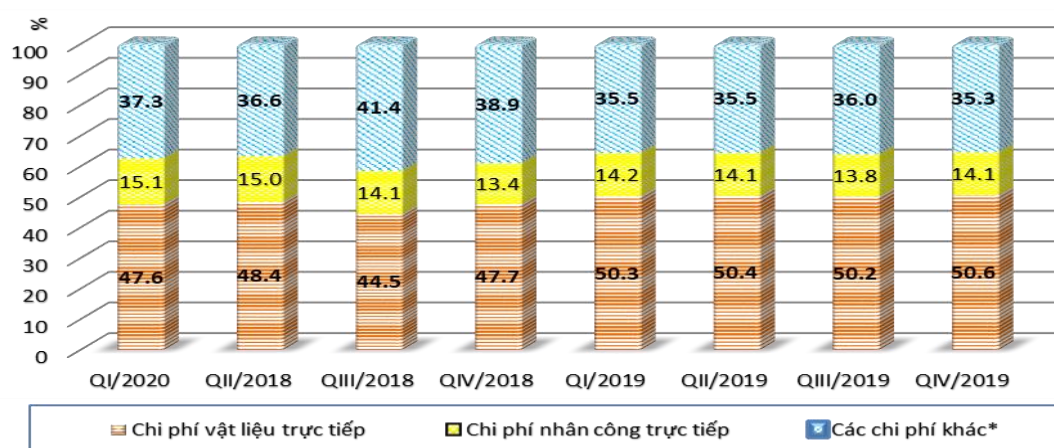
⁵ Chỉ số tương ứng của quý III/2019: Toàn ngành có 48,7% doanh nghiệp đánh giá tổng chi phí trên một đơn vị sản phẩm giữ ổn định và giảm so với quý II/2019; khu vực doanh nghiệp nhà nước 53,3%, khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước 48,2% và khu vực doanh nghiệp FDI là 53,5%.

doanh nghiệp xây dựng nhà các loại là 45,6% (32,8% giữ ổn định và 12,8% giảm) và doanh nghiệp xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng là 45,5% (31,9% giữ ổn định và 13,6% giảm). Dự báo quý I/2020, có 53,8% doanh nghiệp hoạt động xây dựng chuyên dụng cho rằng tổng chi phí trên một đơn vị sản phẩm xây dựng giữ ổn định và giảm (34,6% giữ ổn định và 19,2% giảm); 50,5% doanh nghiệp xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng nhận định tổng chi phí xây dựng trên một đơn vị sản phẩm giữ ổn định và giảm (32,6% giữ ổn định và 17,9% giảm) và 53,4% doanh nghiệp xây dựng nhà các loại cho rằng tổng chi phí cho hoạt động xây dựng giữ ổn định và giảm (34,1% giữ ổn định và 19,3% giảm).

b) Chi phí nguyên, vật liệu

Theo kết quả khảo sát quý IV/2019, tỷ lệ chi phí nguyên, vật liệu trực tiếp cho hoạt động xây dựng chiếm 50,6% trong tổng chi phí sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp xây dựng và tỷ lệ này có xu hướng tăng so với quý III/2019⁶. Khu vực doanh nghiệp nhà nước có tỷ lệ chi phí nguyên vật liệu trực tiếp trên một đơn vị sản phẩm xây dựng trong tổng chi phí sản xuất chiếm 54,1%; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 52,4% và khu vực doanh nghiệp FDI là 32,7%. Các doanh nghiệp hoạt động xây dựng chuyên dụng có tỷ lệ chi phí nguyên vật liệu trực tiếp trên một đơn vị sản phẩm xây dựng trong tổng chi phí sản xuất chiếm 53,9%; tỷ lệ này của các doanh nghiệp xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng là 52,6% và doanh nghiệp xây dựng nhà các loại là 46,3%.

Biểu đồ 2: Cơ cấu chi phí trong tổng chi phí của doanh nghiệp xây dựng

* Các chi phí khác gồm: Chi phí sản xuất chung, chi phí máy thi công, chi phí thuê nhà thầu phụ, chi phí quản lý kinh doanh, chi phí lãi ngân hàng và chi phí khác

⁶ Chỉ số tương ứng của quý III/2019: toàn ngành 50,2%; khu vực doanh nghiệp nhà nước 52,3%; khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước 52,4%; khu vực doanh nghiệp FDI 33,7%.

Kết quả khảo sát quý IV/2019 phản ánh, có 47,1% doanh nghiệp đánh giá chi phí nguyên, vật liệu trực tiếp giữ ổn định và giảm (33,6% giữ ổn định và 13,5% giảm); có 52,9% nhận định chi phí nguyên, vật liệu trực tiếp tăng so với quý III/2019⁷. Dự báo quý I/2020 so với quý IV/2019, có 52,9% doanh nghiệp nhận định chi phí nguyên vật liệu trực tiếp cho hoạt động xây dựng giữ ổn định và giảm (34,4% giữ ổn định và 18,5% giảm), có 47,1% doanh nghiệp nhận định chi phí nguyên vật liệu trực tiếp cho hoạt động xây dựng tăng.

Các loại hình doanh nghiệp khác nhau có sự khác biệt trong việc sử dụng chi phí nguyên, vật liệu trực tiếp, do vậy việc nhận định về biến động chi phí nguyên, vật liệu trực tiếp giữa các loại hình doanh nghiệp cũng khác nhau. Trong quý IV/2019, khu vực doanh nghiệp FDI có 36,9% doanh nghiệp đánh giá chi phí nguyên, vật liệu trực tiếp giữ ổn định, 19,3% doanh nghiệp đánh giá giảm, 43,8% doanh nghiệp đánh giá tăng; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp nhà nước là 36,2% doanh nghiệp giữ ổn định, 4,2% giảm và 59,6% tăng; khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước có 33,3% doanh nghiệp giữ ổn định, 13,2% giảm và 53,5% doanh nghiệp nhận định tăng. Dự báo quý I/2020 so với quý IV/2019, khu vực doanh nghiệp FDI có 42,3% doanh nghiệp nhận định chi phí nguyên vật, liệu xây dựng trực tiếp giữ ổn định, 17,2% doanh nghiệp giảm và 40,5% doanh nghiệp tăng; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 33,9% giữ ổn định, 18,7% giảm và 47,4% tăng; khu vực doanh nghiệp nhà nước có 28,3% doanh nghiệp giữ ổn định, 15,2% doanh nghiệp giảm và 56,5% doanh nghiệp tăng.

c) Chi phí nhân công

Trong quý IV/2019, chi phí nhân công trực tiếp trên một đơn vị sản phẩm xây dựng chiếm 14,1% tổng chi phí sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp xây dựng. Khu vực doanh nghiệp nhà nước có tỷ lệ chi phí nhân công trực tiếp cao nhất, chiếm 17,5% trong tổng chi phí cho hoạt động xây dựng; tỷ lệ này của khu vực ngoài nhà nước là 14,5% và khu vực doanh nghiệp FDI là 9,4%.

Có sự khác biệt về tỷ lệ sử dụng chi phí nhân công trực tiếp giữa các ngành hoạt động xây dựng khác nhau, cụ thể: ngành xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng có tỷ lệ chi phí nhân công trực tiếp trên một đơn vị sản phẩm chiếm 16,4% trong tổng chi phí của doanh nghiệp; tỷ lệ này của các doanh

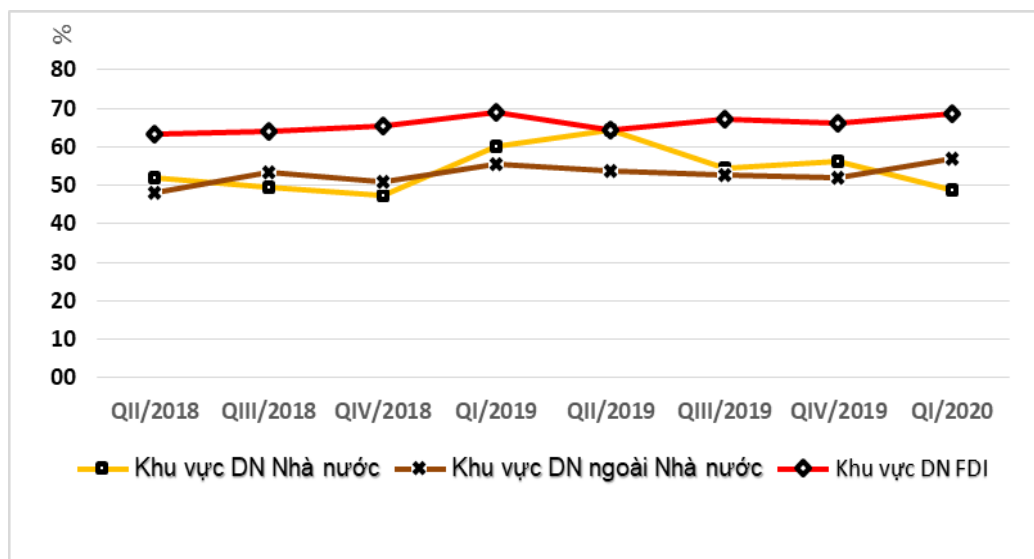
⁷ Chỉ số tương ứng của quý III/2019: 48,7% doanh nghiệp nhận định chi phí nguyên, vật liệu xây dựng giữ ổn định và giảm so với quý II/2019; 51,3% doanh nghiệp đánh giá chi phí nguyên, vật liệu tăng.

ngành xây dựng nhà các loại là 12,3% và ngành hoạt động xây dựng chuyên dụng là 13,9%.

Kết quả khảo sát quý IV/2019 phản ánh, có 39,3% doanh nghiệp nhận định chi phí nhân công giữ ổn định, 13,7% doanh nghiệp giảm và 47,0% doanh nghiệp tăng so với quý III/2019⁸. Có sự khác biệt về nhận định chi phí sử dụng lao động ở các loại hình doanh nghiệp, cụ thể: khu vực doanh nghiệp FDI có 47,1% doanh nghiệp đánh giá chi phí sử dụng nhân công giữ ổn định, 19,1% doanh nghiệp giảm và 33,8% doanh nghiệp tăng; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 38,4% doanh nghiệp giữ ổn định, 13,4% doanh nghiệp giảm và 48,2% doanh nghiệp nhận định tăng; khu vực doanh nghiệp nhà nước có 50,0% doanh nghiệp đánh giá giữ ổn định, 6,4% doanh nghiệp giảm và 43,6% doanh nghiệp nhận định tăng.

Dự báo quý I/2020 so với quý IV/2019, có 39,2% doanh nghiệp cho rằng chi phí nhân công giữ ổn định, 18,5% doanh nghiệp nhận định giảm và 42,3% doanh nghiệp nhận định chi phí nhân công tăng. Khu vực doanh nghiệp FDI có 50,4% doanh nghiệp cho rằng chi phí nhân công giữ ổn định, 18,1% doanh nghiệp giảm và 31,5% doanh nghiệp tăng; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 38,4% doanh nghiệp cho rằng tăng, 18,6% doanh nghiệp đánh giá giảm và 43,0% nhận định tăng; khu vực doanh nghiệp nhà nước có 33,7% doanh nghiệp nhận định chi phí nhân công giữ ổn định, 15,2% doanh nghiệp giảm và 51,1% doanh nghiệp tăng.

Biểu đồ 3: Nhận định chi phí sử dụng lao động không đổi và giảm

⁸ Chỉ số tương ứng của quý III/2019: Toàn ngành: có 38,7% doanh nghiệp đánh giá giữ ổn định, 15,2% giảm và 46,1% doanh nghiệp nhận định chi phí nhân công tăng so với quý II/2019.

Có sự khác biệt về nhận định chi phí sử dụng nhân công giữa các ngành hoạt động xây dựng khác nhau, cụ thể: Hoạt động xây dựng chuyên dụng có 42,3% doanh nghiệp dự báo chi phí nhân công trong quý I/2020 giữ ổn định, 18,6% doanh nghiệp dự báo giảm và 39,1% doanh nghiệp tăng; tỷ lệ này của các doanh nghiệp xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng là 37,5% doanh nghiệp giữ ổn định, 18,1% doanh nghiệp giảm và 44,4% doanh nghiệp tăng; các doanh nghiệp xây dựng nhà các loại có 38,9% doanh nghiệp giữ ổn định, 18,9% doanh nghiệp giảm và 42,2% doanh nghiệp tăng.

3. Sử dụng lao động⁹

a) Sử dụng lao động chung

Kết quả khảo sát quý IV/2019 phản ánh nhu cầu sử dụng lao động của các doanh nghiệp có xu hướng tăng so với quý III/2019¹⁰, có 26,6% doanh nghiệp nhận định nhu cầu sử dụng lao động của doanh nghiệp tăng, 55,9% doanh nghiệp đánh giá giữ ổn định và 17,5% doanh nghiệp nhận định giảm. Nhu cầu sử dụng lao động khác nhau giữa các loại hình doanh nghiệp, khu vực doanh nghiệp nhà nước có 25,5% doanh nghiệp nhận định nhu cầu tăng, 62,8% doanh nghiệp giữ ổn định và 11,7% doanh nghiệp giảm; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 27,3% doanh nghiệp tăng, 55,2% doanh nghiệp giữ ổn định và 17,5% giảm; khu vực doanh nghiệp FDI là 18,8% doanh nghiệp tăng, 61,9% doanh nghiệp giữ ổn định và 19,3% doanh nghiệp giảm.

Các doanh nghiệp ngành Xây dựng dự báo quý I/2020 nhu cầu sử dụng lao động của doanh nghiệp có xu hướng giảm so với quý IV/2019, với 23,6% doanh nghiệp cho rằng quy mô lao động tăng, 56,3% doanh nghiệp nhận định quy mô lao động giữ ổn định và 20,1% doanh nghiệp nhận định quy mô lao động giảm. Khu vực doanh nghiệp nhà nước có 29,4% doanh nghiệp dự báo quy mô lao động tăng, 56,5% doanh nghiệp ổn định và 14,1% doanh nghiệp giảm; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 24,1% doanh nghiệp tăng, 55,5% doanh nghiệp giữ ổn định và 20,4% doanh nghiệp giảm; khu vực doanh nghiệp FDI là 16,5% doanh nghiệp quy mô lao động tăng, 65,2% doanh nghiệp giữ ổn định và 18,0% doanh nghiệp giảm.

⁹ Lao động chung của doanh nghiệp gồm: Lao động thường xuyên và lao động thời vụ: Lao động thường xuyên gồm những người được tuyển dụng chính thức và làm những công việc lâu dài thuộc chức năng và nhiệm vụ của doanh nghiệp; Lao động thời vụ gồm những người làm việc theo các hợp đồng tạm tuyển ngắn hạn để thực hiện các công việc tạm thời, theo thời vụ.

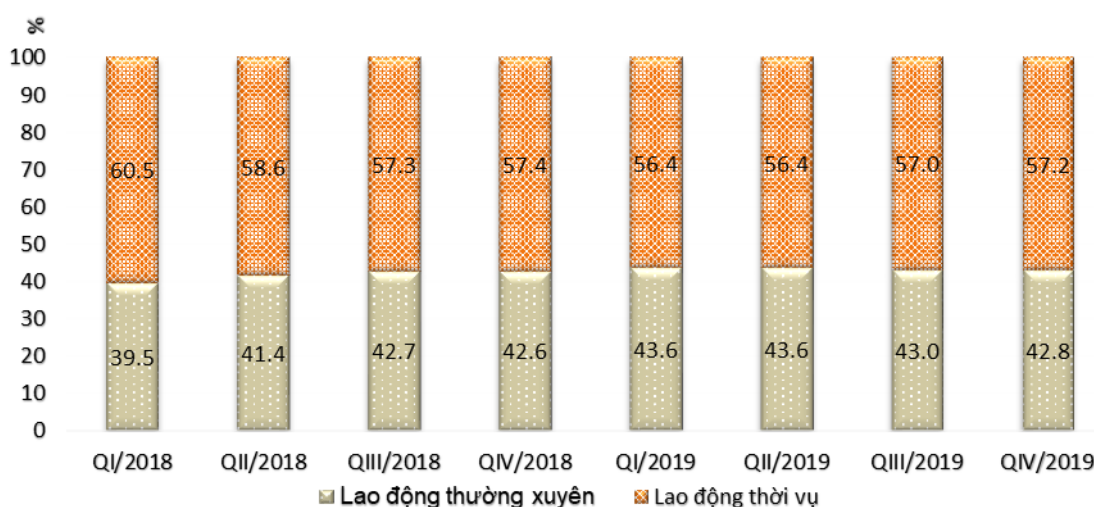
¹⁰ Chỉ số tương ứng quý III/2019: 23,6% doanh nghiệp nhận định quy mô lao động tăng, 57,9% doanh nghiệp nhận định giữ ổn định và 18,5% nhận định giảm.

Ngành xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng có dự báo khả quan hơn các ngành hoạt động xây dựng còn lại về nhu cầu sử dụng lao động trong quý I/2020 với 25,5% doanh nghiệp dự báo quy mô lao động tăng, 55,1% giữ ổn định và 19,4% giảm; tỷ lệ này của các doanh nghiệp xây dựng nhà các loại là 23,7% tăng, 55,1% giữ ổn định và 21,2% giảm; các doanh nghiệp hoạt động xây dựng chuyên dụng có 20,4% doanh nghiệp cho rằng quy mô lao động tăng, 60,3% giữ ổn định và 19,3% giảm.

b) Sử dụng lao động thường xuyên

Kết quả khảo sát quý IV/2019 phản ánh, tỷ lệ lao động thường xuyên trong các doanh nghiệp hoạt động xây dựng tương đối ổn định so với quý III/2019¹¹, chiếm 42,8% trong tổng số lao động sử dụng trong doanh nghiệp và có sự khác biệt giữa các loại hình doanh nghiệp. Khu vực doanh nghiệp FDI có tỷ lệ lao động thường xuyên ổn định hơn, chiếm 78,7%; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp nhà nước là 57,7% và khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 40,7%. Doanh nghiệp hoạt động xây dựng chuyên dụng có tỷ lệ lao động thường xuyên cao nhất với 58,4%; doanh nghiệp xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng là 46,3% và doanh nghiệp xây dựng nhà các loại là 35,3%.

Biểu đồ 4: Cơ cấu sử dụng lao động trong doanh nghiệp

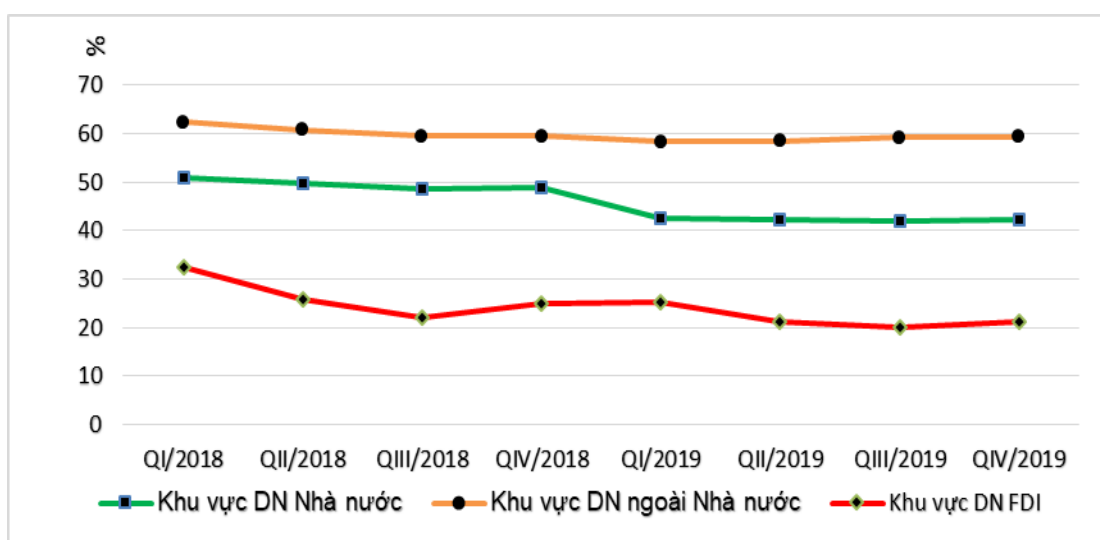
Theo các doanh nghiệp xây dựng, quý IV/2019 có 75,7% doanh nghiệp nhận định lao động thường xuyên giữ ổn định; 13,3% doanh nghiệp đánh giá tăng và 11,0% doanh nghiệp nhận định giảm. Dự báo quý I/2020, có 78,4% doanh nghiệp dự báo lao động thường xuyên giữ ổn định; 11,0% doanh nghiệp dự báo tăng và 10,6% doanh nghiệp dự báo giảm.

¹¹ Tỷ lệ lao động thường xuyên quý III/2019: Toàn ngành là 43,0%; khu vực doanh nghiệp nhà nước 58,1%; khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước 40,8%; khu vực doanh nghiệp FDI 79,9%

c) Sử dụng lao động thời vụ

Theo kết quả khảo sát quý IV/2019 so với quý III/2019, tỷ lệ lao động thời vụ trong các doanh nghiệp xây dựng có xu hướng tăng, chiếm 57,2% trong tổng số lao động của doanh nghiệp¹². Khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước có tỷ lệ lao động thời vụ cao nhất với 59,3% tổng số lao động của doanh nghiệp; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp nhà nước là 42,3% và khu vực doanh nghiệp FDI là 21,3%. Nhu cầu sử dụng lao động thời vụ giữa các ngành hoạt động xây dựng cũng khác nhau, cụ thể: doanh nghiệp xây dựng nhà các loại có nhu cầu sử dụng lao động thời vụ nhiều hơn, chiếm 64,7% tổng số lao động của doanh nghiệp hoạt động trong ngành này; tỷ lệ này của các doanh nghiệp xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng là 53,7% và doanh nghiệp hoạt động chuyên dụng là 41,6%.

Biểu đồ 5: Xu hướng cơ cấu lao động thời vụ

Trong quý IV/2019, có 27,3% doanh nghiệp nhận định lao động thời tăng, 54,2% giữ ổn định và 18,5% giảm. Dự báo quý I/2020, nhu cầu sử dụng lao động thời vụ của các doanh nghiệp xây dựng có xu hướng giảm với 23,2% doanh nghiệp cho rằng nhu cầu sử dụng lao động thời vụ tăng, 55,9% giữ ổn định và 20,9% giảm.

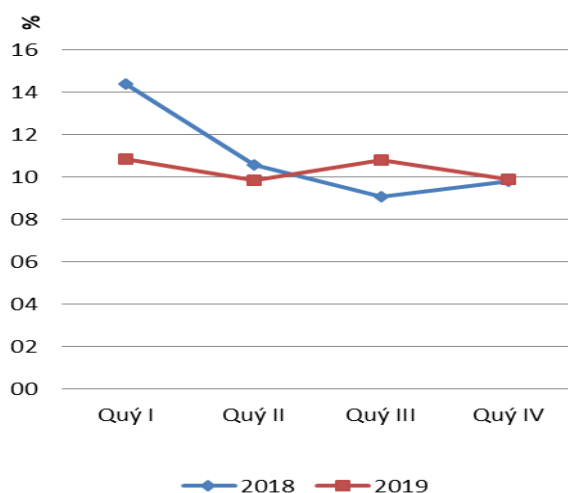
4. Hỗ trợ của hệ thống hành chính Nhà nước

Các doanh nghiệp xây dựng nhận định về chính sách hỗ trợ doanh nghiệp của hệ thống hành chính nhà nước trong quý IV/2019 tương đối ổn định

¹² Tỷ lệ tương ứng quý III/2019: Toàn ngành là 57,0%; khu vực doanh nghiệp nhà nước là 41,9%; khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 59,2% và khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 20,1%.

so với quý III/2019¹³, có 25,5% doanh nghiệp nhận định thuận lợi hơn; 58,9% doanh nghiệp nhận định giữ ổn định và 15,6% doanh nghiệp nhận định khó khăn hơn.

Biểu đồ 6: Chỉ số cân bằng¹⁴ về chính sách hỗ trợ doanh nghiệp của hệ thống hành chính nhà nước

Khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước có nhận định khả quan hơn về chính sách hỗ trợ doanh nghiệp của hệ thống hành chính nhà nước với 26,2% doanh nghiệp nhận định thuận lợi hơn, 58,2% giữ ổn định và 15,6% khó khăn hơn; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp nhà nước là 25,0% doanh nghiệp cho rằng thuận lợi hơn, 56,5% giữ ổn định và 18,5% khó khăn hơn; khu vực doanh nghiệp FDI có 16,9% doanh nghiệp cho rằng thuận lợi hơn, 67,3% giữ ổn định và 15,8% khó khăn hơn.

5. Tiếp cận vốn phục vụ sản xuất kinh doanh

Trong quý IV/2019, có 62,3% doanh nghiệp xây dựng tham gia khảo sát có vay vốn phục vụ sản xuất kinh doanh, tỷ lệ này giảm so với quý III/2019¹⁵. Khu vực doanh nghiệp nhà nước có 41,3% doanh nghiệp vay vốn; khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước có 65,4% và khu vực doanh nghiệp FDI có 29,2%. Theo ngành hoạt động, doanh nghiệp xây dựng công trình kỹ thuật dân dụng có 67,5% doanh nghiệp vay vốn; tỷ lệ này của doanh nghiệp xây dựng nhà các loại là 62,3%; doanh nghiệp hoạt động xây dựng chuyên dụng là 54,1%.

Trong số doanh nghiệp vay vốn phục vụ sản xuất kinh doanh trong quý IV/2019, có 94,7% doanh nghiệp vay vốn từ hệ thống ngân hàng, giảm so với quý III/2019¹⁶ và 4,9% doanh nghiệp vay từ nguồn vốn khác. Doanh nghiệp

¹³ Chỉ số tương ứng quý III/2019: 24,5% doanh nghiệp nhận định thuận lợi hơn, 61,8% doanh nghiệp cho rằng giữ ổn định và 13,7% doanh nghiệp nhận định khó khăn hơn.

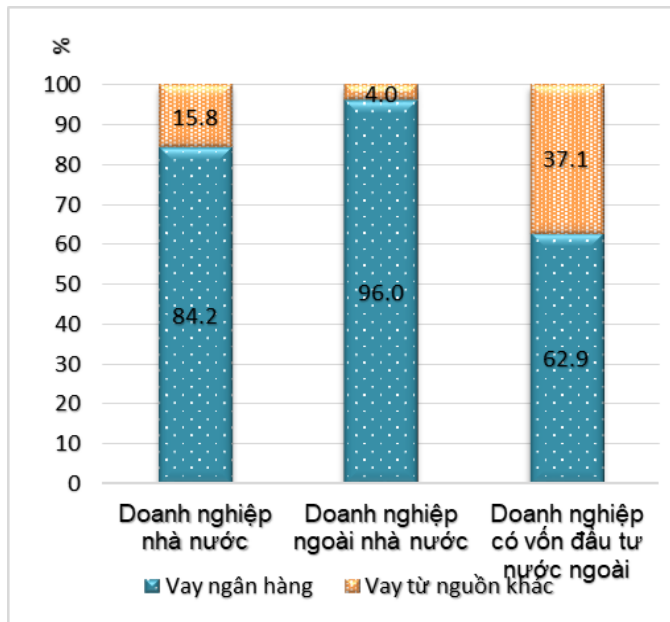
¹⁴ Chỉ số cân bằng về chính sách hỗ trợ doanh nghiệp thể hiện số phần trăm doanh nghiệp đánh giá thuận lợi hơn trừ đi số phần trăm doanh nghiệp đánh giá khó khăn hơn.

¹⁵ Tỷ lệ tương ứng quý III/2019: Toàn ngành là 64,5%, khu vực doanh nghiệp nhà nước vay vốn là 42,6%, khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 67,8% và khu vực doanh nghiệp FDI là 29,5%.

¹⁶ Chỉ số tương ứng quý III/2019: Toàn ngành là 95,1%, khu vực doanh nghiệp nhà nước 85,0%; khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước 96,3%; khu vực doanh nghiệp FDI là 62,9%.

ngoài nhà nước có tỷ lệ vay vốn từ hệ thống ngân hàng cao nhất với 96,0% doanh nghiệp vay từ hệ thống ngân hàng, tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp nhà nước là 84,2% và khu vực doanh nghiệp FDI là 62,9%.

Biểu đồ 7: Cơ cấu vay vốn của doanh nghiệp xây dựng

Tỷ lệ chi trả lãi tiền vay cho hoạt động xây dựng trong tổng chi phí sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp quý IV/2019 so với quý III/2019 tương đối ổn định, chiếm 1,6% tổng chi phí sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp. Khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước có tỷ lệ chi trả lãi tiền vay chiếm 1,7% tổng chi phí sản xuất kinh doanh; khu vực doanh nghiệp nhà nước và khu vực doanh nghiệp FDI đều chiếm 0,4% tổng chi phí sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

Theo nhận định của các doanh nghiệp xây dựng quý IV/2019, có 33,6% doanh nghiệp đánh giá tình hình vay vốn ngân hàng thuận lợi hơn, 44,1% doanh nghiệp nhận định giữ ổn định và 22,3% doanh nghiệp cho rằng khó khăn hơn so với quý III/2019¹⁷. Doanh nghiệp FDI nhận định có xu hướng khả quan hơn với 33,3% doanh nghiệp nhận định vay vốn ngân hàng thuận lợi hơn, 46,2% doanh nghiệp đánh giá giữ ổn định và 20,5% doanh nghiệp cho rằng khó khăn hơn; tỷ lệ này của khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước là 33,6% doanh nghiệp nhận định thuận lợi hơn, 44,1% nhận định giữ ổn định và 22,3% doanh nghiệp cho rằng khó khăn hơn; khu vực doanh nghiệp nhà nước là 34,4% doanh nghiệp nhận định thuận lợi hơn, 43,7% doanh nghiệp đánh giá giữ ổn định và 21,9% nhận định khó khăn hơn.

6. Đánh giá tổng quan

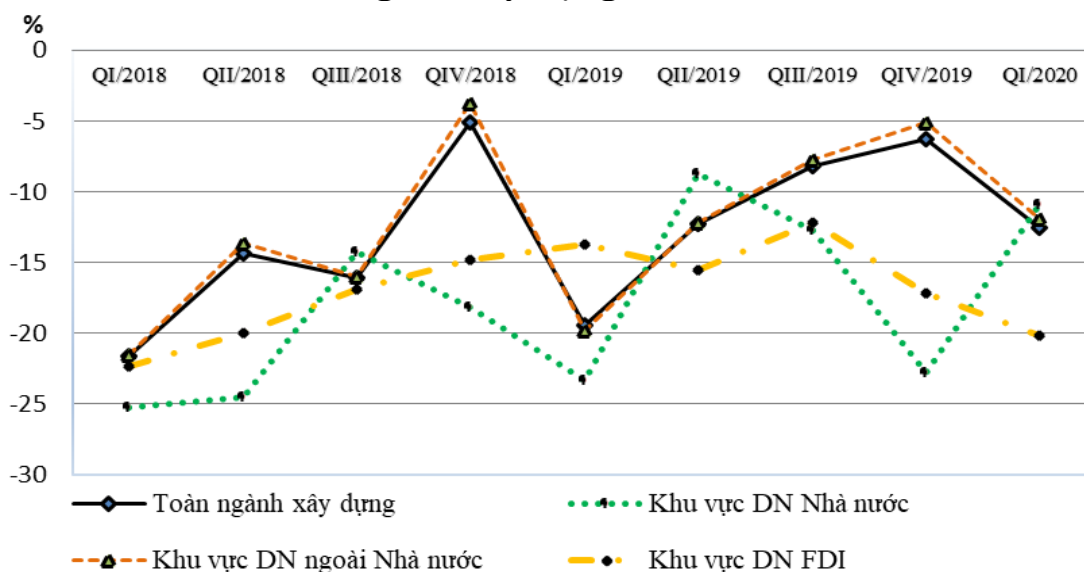
Nhìn chung các doanh nghiệp hoạt động xây dựng có nhận định tương đối khả quan về tình hình sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp trong quý IV/2019 với 67,0% doanh nghiệp đánh giá tình hình sản xuất kinh doanh giữ ổn định và tốt hơn, 33,0% doanh nghiệp nhận định khó khăn hơn. Dự báo quý

¹⁷ Chỉ số tương ứng của quý III/2019: 33,3% doanh nghiệp nhận định thuận lợi hơn, 45,3% doanh nghiệp nhận định giữ ổn định và 21,4% doanh nghiệp đánh giá khó khăn hơn.

I/2020, có 64,0% doanh nghiệp dự báo tình hình giữ ổn định và tốt hơn, có 36,0% doanh nghiệp dự báo khó khăn hơn.

Chỉ số cân bằng¹⁸ về xu hướng sản xuất kinh doanh ngành xây dựng quý IV/2019 so với quý III/2019 là -6,3% (26,7% doanh nghiệp nhận định tốt hơn và 33,0% doanh nghiệp nhận định khó khăn hơn). Chỉ số cân bằng quý I/2020 so với quý IV/2019 là -12,5% (23,5% doanh nghiệp dự báo tốt hơn và 36,0% doanh nghiệp dự báo khó khăn hơn).

Biểu đồ 8: Chỉ số cân bằng về tình hình sản xuất kinh doanh ngành xây dựng

Chỉ số cân bằng về biến động tổng chi phí¹⁹ cho hoạt động xây dựng quý IV/2019 so với quý III/2019 là 39,5% (53,2% doanh nghiệp nhận định tăng và 13,7% doanh nghiệp nhận định giảm), chỉ số này quý I/2020 so với IV/2019 có xu hướng giảm với 28,7% (47,5% doanh nghiệp đánh giá tăng và 18,8% doanh nghiệp đánh giá giảm).

Chỉ số cân bằng về chi phí nguyên, vật liệu trực tiếp quý IV/2019 là 39,4% (52,9% doanh nghiệp nhận định tăng và 13,5% doanh nghiệp nhận định giảm), dự báo quý I/2020 là 28,6% (47,1% doanh nghiệp dự báo tăng và 18,5% doanh nghiệp dự báo giảm); chỉ số này của chi phí sử dụng nhân công quý IV/2019 là 33,3% (47,0% doanh nghiệp nhận định tăng và 13,7% doanh nghiệp nhận định giảm) và dự báo quý I/2020 là 23,8% (42,3% doanh nghiệp dự báo tăng và 18,5% doanh nghiệp dự báo giảm).

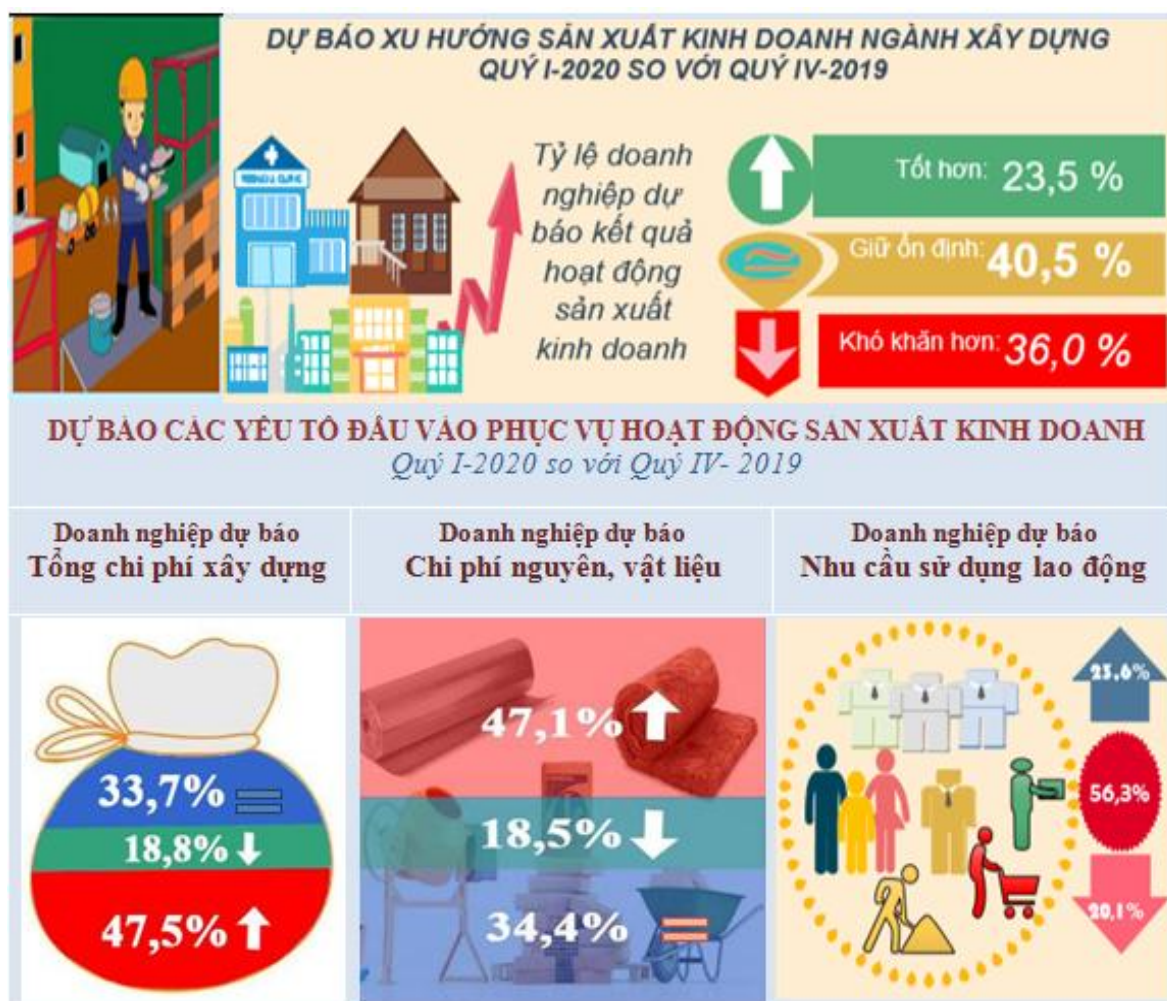
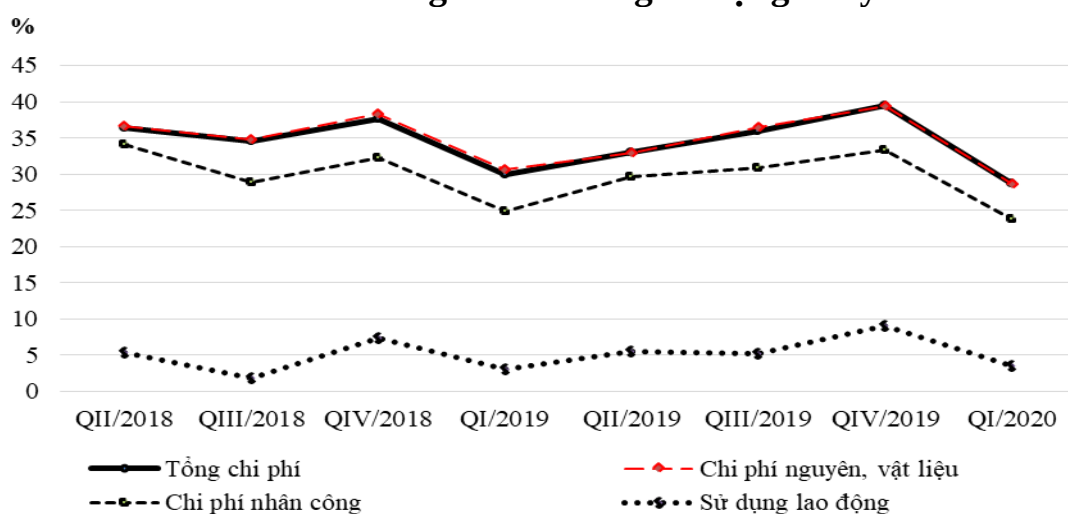
Chỉ số cân bằng về tăng và giảm quy mô lao động quý IV/2019 so với quý III/2019 là 9,1% (26,6% doanh nghiệp nhận định tăng và 17,5% doanh nghiệp nhận định giảm).

¹⁸ Chỉ số cân bằng về xu hướng sản xuất kinh doanh thể hiện số phần trăm doanh nghiệp dự báo xu hướng sản xuất tốt hơn trừ đi số phần trăm doanh nghiệp dự báo xu hướng sản xuất khó khăn hơn.

¹⁹ Chỉ số cân bằng về xu hướng sử dụng tổng chi phí thể hiện số phần trăm doanh nghiệp dự báo tăng trừ đi số phần trăm doanh nghiệp dự báo giảm.

ngành nhận định giảm). Chỉ số cân bằng về nhu cầu sử dụng lao động quý I/2020 có xu hướng giảm so với quý IV/2019 với 3,5% (23,6% doanh nghiệp dự báo tăng và 20,1% doanh nghiệp dự báo giảm).

Biểu đồ 9: Chỉ số cân bằng về xu hướng sử dụng các yếu tố đầu vào

Theo nhận định của các doanh nghiệp xây dựng, tình hình sản xuất kinh doanh của ngành xây dựng vẫn còn nhiều khó khăn, để thúc đẩy hơn nữa hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp trong các quý tiếp theo, cộng đồng doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực xây dựng đề xuất một số kiến nghị sau:

a) Cơ chế, chính sách và các thủ tục hành chính:

(1) Giảm, rút ngắn thời gian thanh tra, kiểm tra và tránh chồng chéo gây phiền hà cho doanh nghiệp;

(2) Điều chỉnh Luật Bảo hiểm xã hội phù hợp với đặc thù của ngành xây dựng cho lao động thời vụ, không bắt buộc đóng bảo hiểm cho lao động thuê theo mùa vụ từ đủ một tháng đến dưới 3 tháng;

(3) Có chính sách bình ổn giá nguyên vật liệu xây dựng theo khu vực nhằm giúp doanh nghiệp nhận được các công trình mức giá cạnh tranh;

(4) Tiếp tục nâng cao hơn nữa chất lượng các dịch vụ hành chính, giảm các thủ tục rườm rà làm mất thời gian của doanh nghiệp;

(5) Kịp thời hướng dẫn, phổ biến các văn bản mới ban hành áp dụng cho doanh nghiệp để cộng đồng doanh nghiệp nắm rõ chính sách pháp luật của Nhà nước và điều chỉnh hoạt động sản xuất kinh doanh cho phù hợp.

b) Tiếp cận vốn phục vụ sản xuất kinh doanh

(1) Tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp tiếp cận các dự án với nguồn vốn vay ưu đãi, giảm thủ tục và hỗ trợ các doanh nghiệp vay vốn ngân hàng với lãi suất thấp;

(2) Giảm thủ tục và rút ngắn thời gian thanh toán đối với các công trình có sử dụng nguồn vốn từ ngân sách nhà nước.

TỔNG CỤC THỐNG KÊ